

Zelo daleč smo še, zelo....

Prejšnji teden je bila slovenska javnost obveščena, da se je v Divači ustanovila civilna iniciativa. Namen iniciative je preprečiti, da bi se v Divačo preselilo 24 oseb z motnjo v duševnem razvoju. V sklopu evropskega projekta poteka dezinstitutionalizacija doma na Krasu.

Ob branju članka so me preplavila razna čustva, v ospredju so bila predvsem jeza, strah in razočaranje.

Jeza, da smo navkljub vsem naporom in družbenim napredkom, pri sprejemanju drugačnosti še vedno tako ozkogledi, nazadnjaški.

Strah, v kakšnem svetu živimo. Predvsem si ne želim, da moji in drugi otroci odraščajo v družbi, kjer se tolerira diskriminatornost. Strah me je, ker zavračamo vse, kar je drugačno od nas samih.

Razočaranje oziroma žalost, da osebam z motnjo v razvoju ali težavami v duševnem zdravju ne damo priložnosti, da bi začutili ljubezen, brezpogojno sprejemanje, ... Iz lastnih izkušenj lahko zatrdim, da toliko topline, ljubezni, iskrenosti in sprejemanja v današnjem svetu nisi deležen od nikogar več. Oni sami živijo za trenutek – tukaj in zdaj.

Poslanstvo našega zavoda Žan je med drugim tudi ozaveščanje širše družbe. Želim si, da bi bili prvi zgled, glede dela z osebami z motnjo v razvoju ali s težavami v duševnem zdravju. Prav bi bilo, da se vsak izmed nas na tej točki resno vpraša – kdo smo mi, da lahko sodimo kdo je drugačen, kdo je boljši oziroma slabši? Od kje nam ta pravica?

Omenjena stigmatizacija me močno spominja na začetek moje poklicne poti. Pisalo se je leto 2007 in CUDV Matevža Langusa je v Radovljici odprl svojo drugo bivalno enoto. Okoliški prebivalci niso bili navdušeni nad novimi sosedi, še najmanj pa je bil navdušen domačin, ki se ukvarja z oddajanjem sob. Sama sem bila vodja bivalne enote in kar nekaj navora je bilo potrebno vložiti, da smo okolici dokazali, da se nas ni potrebno bati. Juha, ki se je skuhalo zelo vroča, se je sčasoma ohladila. Danes je skupnost osebe s posebnimi potrebami povsem sprejela medse. Postali so prostovoljni gasilci, pogosti obiskovalci mestne knjižnice, bazena,....

V petek smo praznovali materinski dan. Si vi kot mama oziroma starš ne bi želeli, da vaš otrok prepozna, zazna, začuti vsako osebo na drugi strani ne glede na izgled, obnašanje, videz in je ne sodi, se ne obrača stran? Je res tako nenavadno, če je nekdo v kratkih rokavih, medtem ko ste vi v bundi?

Ne bom ponavljala, da se tako poklicno, kot privatno že skoraj 20 let srečujem z osebami s posebnimi potrebami. Koliko topline, ljubezni, iskrenosti in sprejemanja zmorejo, če jim le damo priložnost. Prvi pogoj za sprejemanje pa je, da osebi sploh damo priložnost, da jo spoznamo. Da spoznamo kaj pomeni čistost ljubezni, brezpogojno sprejemanje, čista iskrenost in še mnogo več. Če bi jim le dali priložnost.

Ustanovitev iniciative nam jasno kaže, da med ljudmi še vedno obstaja iracionalno visoka stopnja stigmatizacije ljudi z motnjami v duševnem zdravju. To je v letu 2022 nedopustno. Vsakdo lahko dostopa do neomejene količine informacij in ima možnost stika z omenjenimi osebami. Označevati, da gre za nevarne osebe, ki naj bi nadlegovale ljudi in bile do njih celo nasilne, je neprimerno in nadvse žaljivo. Dejstvo je, da statistika govori, da so ravno osebe z motnjo v duševnem razvoju velikokrat žrtve zlorab, manipulacij in nasilja. Uporabe termina prizadeti niti ne bom komentirala.

Premalo se zavedamo dejstva, da se tudi nam samim ali našim bližnjim jutri lahko zgodi nesreča. Ampak dokler se nam ne zgodi osebno, se niti ne premaknemo. Dejstvo je, da se vse premalo zavedamo kako je zanje pomembna dez institucionalizacija. Mi pa razmišljamo kot Špartanci: če posameznik ni opravično sposoben, ga moramo zapreti in ga tam držati do njegovega konca, kakršen pač že bo.

Naše ekipa strokovnih delavk je majhna, vendar nas družijo enake vrednote, pogledi in občutek dolžnosti do dela z ljudmi s posebnimi potrebami. In vedno bomo glas tistih, ki ga sami ne zmorejo oziroma ne znajo izraziti.

Andreja Pirc, strokovna delavka